

eserin ilk on cildini hazırlamış, geriye kalan kısım Mehmet Savaş ve Mazhar Taşkesenlioğlu tarafından tercüme edilmiştir. 6. *Mülteka Tercemesi* (I-II, İstanbul 1980-1983). Mehmed Mevkûfâtî'nin, İbrâhîm b. Muhammed el-Halebî'ye ait *Mülteka'l-eḥḥur* adlı fıkha dair eserine yaptığı ilâveli tercümenin sadeleştirilmiş şeklidir. 7. *Dini Tamir Davasının Din Tahripçileri* (İstanbul 1974, 1978, 1980). Yenilikçi İslâmcılık akımına reddiyedir. 8. *Ölüm Daha Güzeldi* (İstanbul 1970, 1979). Hâtıralarını ihtiva etmektedir. Davudoğlu, Mehmed Zihni Efendi'nin *Ni'met-i İslâm* adlı eserini de sadeleştirmiştir, ancak bu eser henüz basılmamıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

Ahmet Davudoğlu'nun Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde bulunan özlük dosyası; Ahmed Davudoğlu, *Selâmet Yolları*, İstanbul 1965, I, s. B-1, P; a.mlf., *Sahîh-i Müslim Tercemesi ve Şerhi*, İstanbul 1973, I, VII-IX; a.mlf., *Ölüm Daha Güzeldi*, İstanbul 1979; Osman Kesioğlu, *Bulgaristan'da Türkler*, Ankara 1985, s. 96, 166; Osman Kılıç, *Kader Kurbanı*, Ankara 1989, s. 94-95, 178 (maddenin yazımında Mehmet Engin'in, bacanağı Ahmet Davudoğlu ile ilgili basılmamış notlarından da faydalanılmıştır).

NIHAT ENGİN

DAVUL

Kelimenin aslı Arapça *ṭabl* olup Türkçe'ye *tabul*, *ṭavul*, *ṭavıl*, *davul*; Batı dillerine Endülüs üzerinden *atabal* (et-ṭabl), Osmanlılar aracılığıyla da *tabor* ve *tambor* / *tambour* şekillerinde geçmiştir (geniş bilgi için bk. *Webster's Third*, s. 136; *Kluque*, s. 768). Arapça *ṭabl* ise milâttan önce III. binyılda Akkadlar tarafından bu çalgıya verilen ve sözlük anlamı "çift" olan *tāpalu* / *ṭabālu* isminden gelmektedir (v. Soden, III, 1320, 1376). Bu durum, bir kasnağın iki tarafına deri gerilerek yapılan davulun tek taraflı olan deften daha sonra icat edildiğini gösterir (bk. DEF).

Davul, dünyanın en eski müzik aletleri olan vurmali sazlardan biridir. Tasvirî sanattaki ilk örneklerine Sumerler'e ait kabartmalar üzerinde rastlanmakta (m.ö. III. binyıl) ve elle çalındığı görülmektedir. Daha geç dönemlere ait bir Hitit kabartmasında da (m.ö. I. binyıl) iki kişi tarafından ve yine elle çalınırken resmedilmiştir. Buradan, davulun çok uzun bir süre elle çalındığı ve tokmağın sonradan ilâve edildiği anlaşılmaktadır. Elde somut kanıt bulunmamakla birlikte Şa-

manizm'deki kutsal şaman davulunun şamanın binek hayvanı, tokmağın da kamçısı olduğu yolundaki inanca ve kutsal geyik derisi gerilmiş davulun yine kutsal sayılan geyik ayağı ile çalınması hususuna dayanarak tokmağın daha yakın yıllarda ve Orta Asya'da eklenmiş olduğu düşünülebilir.

Mes'ûdî'ye göre davul ve defin mücidi, Kâbil'in torunlarından Tubal b. Lamek b. Metuşelah'tır (*Mürâcû'z-zeheb*, IV, 220). Ebû Tâlib el-Mufaddal ise bu çalgıları ilk defa Lamek'in karısı veya câriyesi olan Sıla'nın (Tsilla) yaptığını söylemektedir (*Kitâbü'l-Melâhî ve esmâ'ihâ*, s. 14). Bu rivayetlerin kaynağı ise yanlış ve eksik nakledilen Ahd-i Atik'teki çenk ve boru çalanların atasının Kâbil'in torunlarından Yubal b. Lamek olduğuna dair ifadedir (Tekvîn, 4/21). Kitâb-ı Mukaddes'te ve Kur'an'da davuldan bahsedilmemekte, buna karşılık bazı hadislerde "ṭabl" kelimesine rastlanmaktadır; ancak bunun davul anlamına gelip gelmediği tartışmalıdır. Abdullah b. Ömer'in bir davul sesi (savte ṭablin) duyduğunda kulaklarını tıkadığı, Hz. Peygamber'in de öyle yaptığı şeklindeki rivayet (İbn Mâce, "Nikâh", 21) birkaç yerde geçmekte, fakat gerek senedi gerekse Ebû Dâvûd'un aynı hadisi "ṭabl" yerine "mizmâr" (kaval, düdük) şeklinde rivayet etmesi ve bu rivayeti de münker sayması ("Edeb", 52) sebebiyle zayıf kabul edilmektedir. Ayrıca yine bir hadiste görülen ve çeşitli anlamları bulunan "kûbe" kelimesinin de davul yerine yazılmış olabileceği ileri sürülmüş ve bazı müellifler bir müzik aleti kabul ettikleri ve kadınsı erkeklerce çalındığını söyledikleri kûbe için "ṭablü'l-muhammes" tabirini kullanmışlardır (Ebû Dâvûd, "Eşribe", 5, 7). Davulun hadislerde fazla zikredilmemesi, herhalde Araplar'da def kadar yaygın olmamasından ileri gelmektedir. Bununla birlikte dinî literatürde davul çalmanın ve dinlemenin şer'î hükmünü ilgilendiren genel ve özel değerlendirmelere sıkça rastlanır. Özetle ifade etmek gerekirse müzik ve çalgı aletlerine karşı bilhassa ilk dönem İslâm âlimlerinin gösterdiği olumsuz ve yasakçı tavrın temelinde bu tür aletlerin içki, kumar ve fuhuş ortamında çalındığı, haramların işlenmesine, ibadetlerin ve diğer aslî görevlerin terk ve ihmal edilmesine yol açtığı, İslâm öncesi hayat tarzını hatırlattığı gibi kaygılar yatar. Ancak sonraki dönemlerde bu tavrın kısmen yumuşadığı ve konunun belli ayırımlar yapılarak ele alındığı görülmek-

tedir. Nitekim Gazzâlî, içki meclislerinde çalınan birçok telli ve nefesli çalgı aletini câiz görmezken böyle bir kullanımanın dışında tuttuğu davul ve benzeri çalgıların yasak olmadığını belirtir (*İhyâ'*, II, 271-273). Kur'an'da "boş söz" (lehvü'l-hadîs) kınanırken (bk. Lokmân 31/6) bu ifadenin dolaylı olarak davulu da kapsadığı görüşüne karşı (Taberî, XXI, 41) savta askerî harekâtı yönlendirme, askerleri cesaretlendirip düşmanı korkutma, nikâh ve benzeri merasimleri ilân etme gibi birçok meşrû kullanım alanı örnek gösterilerek davulun da def gibi kural olarak câiz olduğu savunulur (Ebû Bekir İbnü'l-Arabî, II, 1493-1494; Abdülganî en-Nablusî, s. 42). Dinî açıdan haram ve helâl vasfının eşyaya değil mükelleflerin fiillerine taalluk ettiği göz önünde bulundurulursa diğer müzik aletleri gibi davulun da hangi ortamda, ne amaçla kullanıldığı ve dinleyenin özel konumunun ayrı bir önem taşıdığı söylenebilir. Esasen davulun cevazı, hukuken mal sayılıp sayılmayacağı konusunda İslâm hukukçuları arasındaki görüş ayrılıkları da bu konudaki tecrübe, gözlem ve ölçü farklılığından kaynaklanmaktadır.

Davulun Avrupa gibi birçok yere Türkler tarafından götürülmesi ve bugün Anadolu'da -birbirinden ne kadar bağımsız ve farklı olursa olsun- her yöredeki halk danslarının hemen daima davul-zurna eşliğinde oynanması, hatta yağlı güreş gibi geleneksel spor karşılaşmalarının sürekli çalan davul-zurna sesleri arasında yapılması, bu aletin dünyada en fazla Türkler tarafından sevildiğini göstermektedir. Ayrıca adına ilk defa Orhun yazıtlarında *köbürge* şeklinde rastlanan davul, Türkler'de sadece bir müzik aleti değil devlet sahibi olmayı gösteren bir hâkimiyet sembolüdür.

Davul hükümdarlık âlâmetleri arasında sayılır (İbn Haldûn, I, 662; Kalkaşendî, IV, 7-8). İbn Haldûn'un, Türkler'in bu konuya aşırı derecede önem verdikleri şeklindeki ifadesini tarihî rivayetler doğrulamaktadır. "Nevbet" denilen ve muayyen zamanlarda hükümdarın meskeni önünde davul çalmayı ifade eden merasimin Türkler'de oldukça uzun bir geçmişi vardır. *Dîvânü lügâtî't-Türk*'te yer alan destanî bir rivayette, Zülkarneyn Semerkant'ı geçip Türk ülkesine yöneldiği zaman hükümdarın Balasagun'daki sarayı önünde 360 nevbet davulu çalındığı nakledilir (III, 413 vd.). Sayının yılın günleri kadar olması, muhtemelen Türk hükümdarının hükümlerinin devami-

nı ifade etmek içindi. *Kutadgu Bilig*'de yer alan "gök gürledi, nevbet davulunu vurdu" ifadesi (s. 18), bu geleneğin Yūsuf Has Hâcib zamanında da bulunduğunu göstermektedir.

Türkler'de hatun, vezir ve kumandanların mevki ve yetkilerine göre davul sahibi oldukları anlaşılmaktadır. Meselâ *Kutadgu Bilig*'de, "Hükümdar Ay-Toldı'yı taltif etti; ona karşı dili ile medih-te ve eli ile ihsanda bulundu. Ona vezirlik, unvan ve mühür ile tuğ, davul ve zırh verdi" (s. 86) denilmektedir. Anadolu Türkleri'nin resmî hükümdarı durumunda olan Selçuklu Sultanı III. Alâeddin Keykubad'ın Karacahisar'ın fethinden sonra Osman Gazi'ye gönderdiği bayrak ve tuğ yanında bir davulun da bulunması bu geleneğin devamıdır. Fâtih Sultan Mehmed'e kadar Osmanlı hükümdarları nevbet davulu çaldığında Selçuklu sultanına hürmeten ayağa kalkarlardı; bu âdet Fâtih tarafından kaldırılmıştır (Uzunçarşılı, s. 273-274). İlhanlılar'da savaşa giderken hiyerarşiye uygun olarak hakanın, büyük hatunun, hatun ve vezirlerin sefer davulları sırayla çalınır, sonra yola çıkılırdı. İbn Battûta, Ebû Said Bahadır Han zamanında (1317-1335) şahit olduğu böyle bir merasimi nakletmektedir. Bunun yanında bayram merasim-

lerinde çalınan, ayrıca emirlere verilen ve yetki ifade eden davullardan da söz etmektedir. Makrîzî, Eyyübî ve Memlûk hükümdarlarının sefere çıkışlarda, merasimlerde, savaş öncesinde davul çaldırdıklarına ve davulun bu devletlerde yüksek makam ve yetki sembolü olduğuna dair birçok bilgi vermektedir.

Davulun hükümdarlık alâmeti olması geleneği, değişik bir şekilde bazı Afrika kabilelerinde de bulunmaktadır. Yukarı Nil bölgesinde, kabilenin resmî davulu reisin evinin önündeki veya köydeki kut-sal kabul edilen ağacın altına asılır ve kabile fertleri tarafından ona büyük hürmet gösterilir (ERE, V, 92). Bu âdet, III. yüzyılın başlarında Hun hükümdarlarının otağları önünde beş sancakla birlikte bir davul bulunması (Ögel, VIII, 25) geleneğine oldukça benzemektedir. Davulun bütün dünya milletlerinin kültürlerinde, bazan birbirine yakınlık gösteren hasta tedavisi, kötü ruhların kovulması, neşe ve hüznün belirtilmesi, orduların coşturulması ve haberleşme gibi konularda özel bir yere sahip olduğu görülür. Eskiden tellâlların, önemli bir haberi insanların dikkatini çekmek açısından davul eşliğinde duyurmaları âdetti. İbn Cübeyyr, hilâlin görünmesinin Mekke'de emîrin huzurunda çalınan davullarla ilân edildiği hakkında bilgi vermektedir (er-Rihle, s. 108).

Eski Türkler'de davulun def kadar küçük olanından "hakanî" denilen en büyük tiplerine kadar (köhürge-i hâssa, tûğ-ı hâkânî) pek çok çeşitleri vardı ve büyük davullar için genel olarak *tablîhâne* tabiri kullanılıyordu. Eskiden Harput ve Urfa civarında yaklaşık 1 m. çapında davulların yapıldığı bilinmektedir (Ögel, VIII, 203). Küçük tipteki davulların en tanınmış *tabl-i bâzır* ("kuş davulu" anlamına gelen ve bugün *davlumbaz* şeklinde söylenen kelimeyi "davulcu" anlamındaki *tabl-bâz* ile karıştırmamak gerekir). Atın eğeri kaşına asılan ve doğanla yapılan av sırasında av kuşlarını ürkütüp havaya kaldırmak için çalınan bu küçük davulun savaş sırasında da düşman atlarını ürkütmek maksadıyla kullanıldığı, Dede Korkut hikâyelerinde geçen "tavlumbaz urup atları ürküttü" ifadesinden anlaşılmaktadır (s. 263).

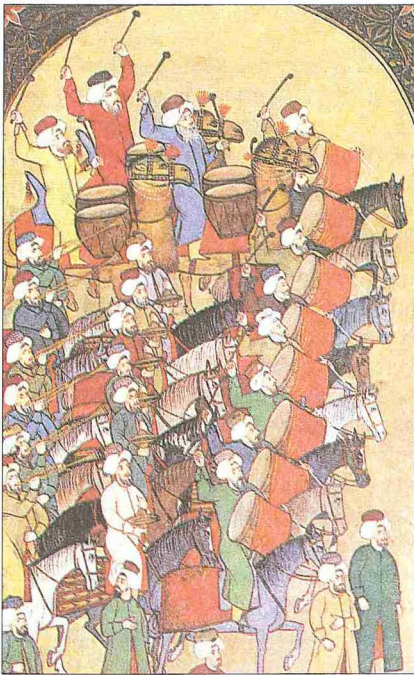
Evliya Çelebi, IV. Murad'ın huzurundan geçen çalgıcıları sayarken "esnaf-ı mehterân-ı küsciyân, esnaf-ı davulciyân, ehl-i hevâ-yı kudüm u kûs ve tabl-bâz u dîn-belekciyân" gibi ifadelerle dönemindeki davul ve diğer vurmalı sazlar hakkında

dolaylı olarak bilgi vermektedir. Davul ve kûs, yüksek sesleri ve coşturucu güçleri dolayısıyla savaşta âdeta bir silâh gibi değer kazanmıştır. Osmanlı ordusu, mehter takımının vurduğu "kûs-i rihlet" denilen ritimle yola çıkar, savaşa başlamadan önce çalınan "tabl-ı saf" ile nizam girerdi. "Tabl-ı cengi" veya "kûs-i gazâ" askere yön verir, davulların susması ise tuğ ve sancakların tehlikede olduğunu gösterirdi. Gün boyu süren savaşlarda o günkü çarpışmaların bittiği "tabl-ı âşâyış", kalenin fethedildiği veya zaferin kazanıldığı "tabl-ı beşâret" yahut "kûs-ı müjde" vuruşlarıyla duyurulurdu. Avrupalılar'ı özellikle davul ve kûsleriyle korkutan mehter takımı, II. Viyana Kuşatması'ndan (1683) sonra "alla turca" denilen marş ritminde bir müzik türünün doğmasına sebep olmuş ve Haydn, Mozart, Beethoven gibi birçok ünlü besteci "Türk Marşı" adıyla çeşitli orkestra parçaları bestelemiştir. Bu müzik türünde ritmi, bugünkü marşlarda da görüldüğü gibi orkestra enstrümanları arasına o günlerde dahil edilen davul belirler. Senfonik müzikte davul tek tokmakla vurulduğunda top sesini, çift tokmakla ve tremolo tarzıyla (titremeli) vurulduğunda da gök gürültüsünü tam bir başarıyla taklit eder.

Savaşlarda davul çalma olayı çok eski bir gelenek olup bu çalgının heyecan ve cesaret veren sesinden orduyu savaşa teşvik için faydalanılmıştır. Dede Korkut hikâyelerinde "gümbür gümbür" ve "güpür güpür" davullar vurarak düşmanın üzerine yürümekten söz edilir. Cengiz yasasına göre hareket edildiği belirtilen *Bâbürrnâme*'de, bir öküzün ön ayak kemiğiyle işaret verilince tuğlara kırmızı serpildiği ve arkasından savaş davullarının çalındığı anlatılır (s. 155). Araplar'da savaş sırasında orduyu hücumla teşvik için daha çok def çalınmakla beraber Vâkıdî'nin, Uhud Gazvesi'nde Ebû Süfyan'ın karısı Hind yönetimindeki müşrik kadınlarının ellerinde deflerle birlikte "el-ekbâr ya'nî et-tubûl" bulunduğu yolundaki ifadesi (*Meğâzi*, I, 208, 225) ilk nazarda davulun da kullanıldığını akla getirmektedir. Ancak burada tablin çoğulu olan *tubûl* kelimesinin "ekbâr"ı açıklamak için yazılması ve özellikle bu çalgının kadınların ellerinde bulunduğunun söylenmesi, söz konusu tablin davul değil büyük def olduğunu göstermektedir.

Davulun savaşlarda sağladığı bir diğer yarar da yere çakılan iki kazığın üstüne yatay vaziyette ve dengeli biçimde

Yürüyüş halindeki mehter takımında davullar
(Seyyid Vehbî, *Sumâme*, TSMK, III. Ahmed, nr. 3593)

konularak derisinin üzerine serpiştirilen kum ve buğday gibi küçük şeylerin titreşiminden düşmanın lağım kazıp kazmadığının anlaşılmasıydı (Danişmend, II, 84).

Davul zaman bildirmede de kullanılmıştır. Evliya Çelebi XVII. yüzyılda kervansaray, han, bekâr odaları, sur ve şehir kapılarının belirli saatlerde "derbend davulu"nun çalınmasıyla kapatıldığını yazmaktadır. Ramazanlarda sahur vaktinde halkın davulla kaldırılması ise halen sürdürülen bir gelenektir. Cirit, çevgan ve bugün de olduğu gibi yağlı güreş müsabakaları daima davul-zurna eşliğinde yapılmıştır.

BİBLİYOGRAFYA :

Divânü lugâti't-Türk Tercümesi, III, 165, 413 vd.; Lisânü'l-'Arab, "kvb" md.; Clauson, Dictionary, s. 439; Steingass, Dictionary, s. 809; F. Kluque, Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache, Berlin 1975, s. 768; Webster's Third, s. 136; Müsned, I, 274, 289, 350; II, 158, 165, 168; İbn Mâce, "Nikâh", 21; Ebû Dâvûd, "Esrîbe", 5, 7, "Edeb", 52; Vâkıdî, Meğâzî, I, 208, 225; Mes'ûdî, Mürâcî'z-zeheb (Abdülhamîd), IV, 220; Taberî, Câmî'u'l-beyân (Bulak), XXI, 41; Yûsuf Has Hâcib, Kutadgu Bilig II: Çeviri (trc. Reşid Rahmeti Arat), Ankara 1988, s. 18, 86; Gazzâlî, İhyâ' (Beyrut), II, 271-273; İbnü'l-Esir, en-Nihâye, IV, 207; Ebû Bekir İbnü'l-Arabî, Ahkâmü'l-Kur'ân, II, 1493-1494; İbn Cübeyr, er-Rihle, Beyrut 1400/1980, s. 108, 109; İbn Battûta, er-Rihle, Beyrut, ts., s. 231-232, 340, 398, 446-447; İbn Haldûn, Mukaddime (trc. Süleyman Uludağ), İstanbul 1982, I, 662; Kalkaşendî, Şubhu'l-a'sâ, IV, 7-8; Makrîzî, Kitâbü's-Sülûk, bk. fihrist "tablhâne", "kûsât"; Dede Korkut (nşr. Muharrem Ergin), Ankara 1958, s. 63, 112, 120, 132, 263, 270, 285; Ebû Tâlib el-Mufaddal, Kitâbü'l-Melâhî ve esmâ' ihâ, Kahire 1985, s. 14; Ahmed b. Muhammed el-Heysemî, Keffû'r-ra'âc, Beyrut 1986, s. 98-104; Bâbü'r, Babur-nama (trc. Annette Beveridge), Lahor 1987, s. 155, 337, 369, 628; Evliya Çelebi, Seyahatnâme, I, 632-644; Abdülganî en-Nablusî, İzâhu'd-delâlat fî semâ' i'l-âlât, Dımaşk 1981; H. G. Farmer, Turkish Instruments of Music in the Seventeenth Century, Glaskow 1937, s. 17-18; "Davul", İA, III, 498-501; a.mlf., "Tabl-hâne", a.e., XI, 604-610; Danişmend, Kronoloji, I, 4; 84; Uzunçarşılı, Saray Teşkilâtı, s. 273-274; Mahmud Ragıp Köseminhal, Türk Askeri Müzikleri Tarihi, İstanbul 1955, I, 40; a.mlf., "Mehterhane ve Davul-Zurnalı Halk Oyunları", TFA, V/106 (1958), s. 1697-1699; A. Parrot, Sumer, München 1962, s. 233; v. Soden, AHW, III, 1320, 1376; Metin And, Osmanlı Şenliklerinde Türk Sanatları, Ankara 1982, s. 165-173; Bahaeddin Ögel, Türk Kültür Tarihine Giriş, Ankara 1987, VIII, 1-238; Talât Tekin, Orhon Yazıtları, Ankara 1988, s. 149; A. Muhibbe Darga, Hitit Sanatı, İstanbul 1992, s. 251, 341, 342; A. de Lamartine, Aşiretten Devlete: Türkiye Tarihi (trc. Mehmet Reşat Uzman), İstanbul, ts., I, 61; M. Tayyib Gökbilgin, "Osman I", İA, IX, 442; A. E. Crawley, "Drums and Cymbals", ERE, V, 89-93.

NEBİ BOZKURT

□ MÜSİKİ. Davul, tokmak ve ince bir çubukla vurularak çalınan, her iki yüzüne deri gerilmiş silindirik şeklindeki bir tah-ta kasnaktan ibarettir. Genellikle tokmak tarafında kalın, çubuk tarafında daha incesi tercih edilmek üzere keçi veya dana derisi kullanılır. Bazı yerlerde, titreşimli değişik bir ses elde etmek için tokmak yüzüne deriye dokunacak şekilde bir ip gerilmektedir. Davul kasnağı için çam, köknar, ıhlamur, kavak ve daha çok da ceviz veya gürgen ağaçları kullanılır. Kasnağın üzerine, urganla çapraz olarak karşılıklı bağlanmış iki çember geçirilir ve urganlar belirli oranlarda gerilerek kenarları çemberle kasnak arasına sıkıştırılmış olan derilerin ses düzeni sağlanır. Kasnak ipleri genellikle ketenden yapılır; nâdiren kayış veya örme kıl ip kullanıldığı da görülmektedir.

Kayıyla sol omuza asılarak çalınan davulda kasnak sol baldıra yaslanmakta ve üst kısmından, parmaklarının arasında çubuk bulunan sol elin aya tümseğiyle desteklenerek sabitleştirilmektedir; tokmağı kullanan sağ el ise tamamen serbesttir. Yekpâre ağaç olan tokmağın ucu 6 rakamı gibi kıvrılarak topuz yapar ve bu kısma güdük denir. Tokmak, güdügü ağacın düğümlü ve yumrulu yerine gelecek şekilde daha çok yabani armuttan veya yabani gül ağacının kökünden yapılır. Anadolu'nun bazı bölgelerinde meçik, çöven ve zompak gibi adlarla da anılan tokmağın ortalama boyu 40 cm. kadardır ve vuruşlarına da çöven denir. Tokmağın yardımcısı ve tamamlayıcısı durumunda olan çubuk ise sol elin baş ve işaret parmaklarının ucu ile davula dayanmış şekilde tutulur ve diğer parmakların yardımıyla vurularak tokmağın karşısında ritmin devamını sağlar. Genellikle çabık, bazı yörelerde çıldırğı, çılbr, çırıp veya zıpcık denilen çubuk, esneklik de göz önüne alınarak ardıc ve-

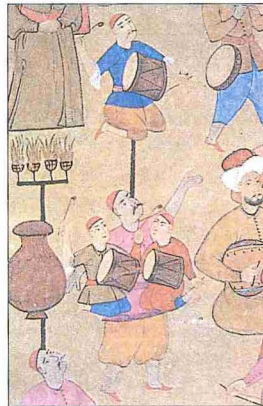

Davulcu
(Türkische
Gewänder
und Osmanische
Gesellschaft,
İstanbul 1966,
levha 61)

ya kızılık gibi sert ağaçların dallarının uzun kesilir ve uzunluğu tokmağınkinden 1-2 cm. kadar kısa olur.

Kasnak ve çap olarak iki ölçüsü bulunan davulun boyutları geçmişten günümüze bazı değişikliklere uğramıştır. 1526, 1650, 1711, 1732, 1821 yıllarındaki mehterhaneler ve çeşitli minyatürler incelendiğinde davulun kasnak genişliğinin çapından daha fazla olduğu anlaşılmakta, XIX. yüzyıldan itibaren ise kasnağın daraldığı, çapın genişlediği görülmektedir. Bugünkü ortalama ölçüler çap için 50, kasnak genişliği için 30 cm. civarındadır. Güney Anadolu'daki Türkmen oymakları arasında biri büyük, diğeri küçük olmak üzere iki çeşit davul kullanılır ve bunlardan büyük olanına kaba davul, küçüğüne de cura davul veya davulbaz adları verilir. Kars bölgesinde ise normal davuldan daha küçük bir davul türü bulunmakta ve yere yatık olarak konulup elle çalınmaktadır; bu durumda çalınan davul konuşur gibi okuyuşlarda (resitatif) hafif bir sesle nüansları yürütür.

Mahmud Ragıp Köseminhal, Asya Şamanlığı'nda şaman davulunun bir adının da bar olduğunu söylemektedir. Buna göre bazı Doğu Anadolu illerinde davul-zurna eşliğinde oynanan halay çeşitlerinin genel adı olan barın ve ayrıca Erzurum'daki davulcunun hem çalıp hem oynadığı davul barında geçen bar kelimesinin aslında davul anlamını taşıdığı anlaşılmaktadır. Öte yandan davulcunun halay halkası ortasında davulunu döve döve ve aynen bir şaman gibi tek başına oynaması Anadolu'da çok rağbet görmüş bir gelenektir; bu geleneğin de önce Asya'dan çıktığı ve Selçuklular'a kadar uzandığı rivayet edilir. Yine Köseminhal, İspanyol seyyahı Klavio'nun XV. yüzyıl başlarında bir Erzurum köyünün meydanında davullarını döverek dolaşan tekke dervişlerini gördüğünü nakleder (Türk Halk Oyunları Kataloğu, s. 142).

Bir düğün
alayı
minyatüründe
canbazlık
yapan
davulcular
(Seyid Vehbi,
Surnâme,
TSMK, III, Ahmed,
nr. 3593)